

AktieRadius

Kwartaaluitgave van RADIUS Nederlandse Vereniging van Houtdraaiers

110 Jaargang 29,
juni 2021

R RADIUS NEDERLANDSE
VERENIGING VAN
HOUTDRAAIERS

In dit nummer

Van de redactie	2
Van de bestuurstafel	3
In memoriam Klaas Dikstaal	5
Even voorstellen Hans van Wijk	9
Over vormgeving	11
Van vierkant naar rond	12
Kennis maken Lillian Wagt	15
Lid van verdienste	19
Hout voor Houtdraaiers	20
Draaibank als drumschuurmachine 2	22
Bericht uit de werkplaats	26
Het juiste hout om te draaien	28
De Wissel	32
Vaten of brouwerspek	34
Verenigingsnieuws	36
Colofon	39

Foto omslag:

Klaas Dikstaal

Uiterste inleverdatum kopij:

Voor nr. 111: 15 augustus 2021

Het werken met voor het houtdraaien gebruikelijke gereedschappen, machines en uitgangsmateriaal kan gevaarlijk zijn. Lees vóór het gebruik de bijbehorende voorschriften en volg de daarin gegeven aanwijzingen zorgvuldig op. Noch de Vereniging RADIUS, noch de redactie van AktieRadius, noch de auteurs van de in dit nummer opgenomen artikelen en advertenties kunnen enige aansprakelijkheid aanvaarden voor onvolkomenheden of andere fouten.

Van de redactie

Henk de Rijk

Nummer 2 van 2021 en we zitten nog grotendeels in de pandemie maar ik denk dat de meesten van ons nu wel zijn ingeent gezien de gemiddelde leeftijd van onze leden van RADIUS.

Het nieuwe bestuur is inmiddels in functie en de eerste bestuursvergadering is gehouden op 29 april 2021 uiteraard via de zoom, in “van de bestuurstafel” gaat Pieter Hermans hier verder op in.

In dit nummer uiteraard weer veel informatie.

Een mooi in memoriam van Martien van Vliet over de nestor en medeoprichter van RADIUS, Klaas Dikstaal die op 94 jarige leeftijd helaas is overleden. Hans van Wijk de nieuwe secretaris stelt zich voor.

Een reportage over Lillian Wagt, een van de vrouwelijke RADIUS leden die veel met kleuren werkt in haar draaiwerk. Een verhaal van mijn hand over de afzuiging van de drumschuurmachine. En Pieter Hermans is op de dag van de houtdraaier, 19 mei op bezoek gegaan bij ons nieuwe lid van verdienste die veel voor het houtdraaien en RADIUS heeft betekend.

Weer informatie over “de Wissel”, en ik hoop dat bij het volgende nummer alle afdelingen weer actief zijn.

Ik wens u een fijne zomer en veel draaiplezier.

Van de bestuurstafel

Eindelijk hebben we weer een stukje vrijheid terug. Op 10 juni hadden we weer een fysieke bestuursvergadering met het complete nieuwe bestuur. Dat is toch weer even anders dan naar een beeldscherm turen en elkaar op die manier aan te horen. Ik moet zeggen dat dit toch weer een stuk leuker is. Op dit moment knalt het aantal Covid-besmettingen naar beneden, evenals de ziekenhuisopnames en IC-bezettingen. Als het in dit tempo doorgaat hebben we eind augustus, begin september geen last meer van vervelende mondkapjes en 1,5 meterbepalingen. We kunnen weer handen schudden, elkaar omhelzen, knuffelen, afdelingsbijeenkomsten houden, collega-houtdraaiers ontmoeten, bijkletsen, werkstukken laten zien en plannen maken.

Uw huidige bestuur heeft in de tussentijd niet stil gezeten en is bezig plannen te maken voor de toekomst. In eerste instantie is het huidige takenpakket zoveel mogelijk in kaart gebracht en waar mogelijk opnieuw verdeeld. De Kerngroep die de Houtdraaidag 2022 organiseert is uitgebreid met twee leden. Dezelfde Kerngroep gaat ook het eerstvolgende lustrum (in 2024) organiseren. Er is een nieuwe onderscheiding voor Lid van Verdienste gemaakt en inmiddels ook uitgereikt. Elders in dit blad leest u daar meer over.

Ook hopen we dat dit jaar de Open Dag Hout op 31 oktober a.s. wel zal mogen doorgaan. In de laatste nieuwsbrief heeft u kunnen lezen dat we in gesprek gaan met het bestuur van ODH om te organiseren dat alle afdelingen weer mee kunnen doen met een eigen stand en dat RADIUS voor haar leden twee vrijkaartjes betaald.

Er waren al langer plannen om iets te gaan doen op het gebied van educatie, opleiding, etc. Concrete zaken zijn er nog niet maar

wel ideeën om opleiders te publiceren, maar wellicht ook deze te laten voldoen aan bepaalde voorwaarden en eisen. Denk ook aan het subsidiëren van cursussen. Meer hierover hopen we in de volgende AktieRadius-sen te publiceren.

Er zijn nog meer plannen om inkomsten van RADIUS terug te laten vloeien naar de leden en afdelingen. Denk hierbij aan bijv. een substantiële bijdragen voor de aanschaf van een beamer of ander apparaat voor een afdeling die hiervoor onvoldoende financiële middelen heeft. In het septembernummer zult hierover meer kunnen lezen.

Ik hoop dat u allemaal van een mooie zomer kunt genieten en wens u veel draaiplezier toe.

De Houtdraaijerij

Draaibanken en accessoires • Gereedschappen • Schuren en Afwerken
Hout • Instructie • Persoonlijke bescherming

Oneway

Killinger

Robust

Stratos

Midi Pro

Accessoires

Gutsen

Hout

slijpen en afwerken

Opleidingen-cursussen

Ronald Kanne - Wardsestraat 15 - 7031 HD Wehl (NL)

www.dehoutdraaijerij.nl - info@dehoutdraaijerij.nl - +31 653 173 580

GANZ NEU! Einführungspreis
1199,00 €
inkl. Mwst

MIDI PRO

- 3 LAGER IM SPINDELSTOCK SORGEN FÜR ENORME LAUFRUHE
- BREITER POLY V FLACHRIEMEN
- DREH- UND VERSCHIEBBARER SPINDELSTOCK
- 100 MM HUB AM REITSTOCK
- TRAPEZGEWINDE IN REITSTOCKPINOLE
- OPTIONALE BOHRPINOLE
- KOMPAKTE BAUWEISE
- AUSLADENDE FÜSSE BIETEN MEHR STEHSICHERHEIT

MEHR INFOS AUF

WWW.DRECHSELBEDARF-SCHULTE.DE

Hout is groeiend goud

Klaas Dikstaal 1926-2021

Een charismatisch man met wilskracht en visie. Een tikkeltje eigenwijs en op de hoogte van wat er speelt. Handen als kolenschoppen die het fijnste werk aankonden. Handen die langzaam dienst weigerden. De geest bleef helder. Goed in netwerken en organiseren. En oprecht aan mensen dankbaar die iets voor anderen betekenen.

Klaas wijdde zijn leven aan zaken die hij belangrijk vond. Hij laveerde tussen de problemen die hij ondervond en maakte er het beste van.

Klaas trad als oudste zoon al vroeg in de voetsporen van zijn vader die een groentezaak had in Amsterdam. Dat terwijl hij enige tijd op school zat om kok te worden.

Om in die tussentijd wat geld bij te verdienen, stapte hij iedere morgen vroeg op de fiets om veulingschuiten met aangevoerde groente te lossen bij verschillende veilingen. Na 2 jaar in de zaak bij zijn vader, brak de oorlog uit en dook hij enige tijd onder.

Na de oorlog vervulde Klaas zijn diensttijd in Ned. Indië. Hij werd kok en ontdekt door zijn schrijf- en rekenkwaliteit en diende daar zijn tijd mee uit.

Toen na een periode de groothandel in conserven van zijn vader sloot werd Klaas aangenomen door de nieuwe eigenaar van de zaak als boekhouder. In die periode leerde hij ook met hout werken en maakte hij onder toezicht van zijn schoonvader diverse meubels. Dat alles nadat hij met Wil trouwde in 1956.

Na een bepaalde tijd trad een lichamelijk gebrek op, waardoor het lopen moeilijk werd en hij diverse malen werd geopereerd. In die periode kocht hij in 1974 een huis, dat hij met zijn vriend Paul verbouwde. Hij moest daarbij wel zijn boot opgegeven, waarop hij met zijn gezin in de zomermaanden verbleef. Zijn mobiliteit nam echter na verloop van tijd af en hij moest rond 1980 stoppen met zijn werk.

Hij werd gestimuleerd om een ambachtelijk vak op te pakken, dat paste bij zijn mogelijkheden en ontdekte dat houtdraaien hem naar een nieuwe toekomst kon brengen. Hij zag dat snel als zijn 2e werkomgeving. Binnen korte tijd kocht hij alle machines die nodig waren voor zijn nieuwe beroep, en richtte daar zijn werkruimte mee in.

Het draaien van hout was voor hem een goede manier om zich te herpakken,

en deed er alles aan om dat ambacht onder de knie te krijgen. Hij ging , om kennis op te doen, met bevriende draaiers regelmatig op bezoek bij goede draaiers buiten de landsgrenzen, maar bezocht die ook tijdens zijn vakanties. Minutieus bedacht hij een reisschema naar een ver oord, om op weg zoveel mogelijk bezoeken af te leggen bij houthandelaren en vermaarde draaiers.

Zijn vrouw Wil was zijn steun en toeverlaat en ging met Klaas naar verschillende braderieën en markten om zijn werkstukken te verkopen. Klaas draaide daarbij zijn werkstukken en bracht zijn handel onder de aandacht met marktpraatjes zoals; “hout is groeiend goud”, “Ja wij houden van hout”, en op de vraag “Heeft u dat allemaal zelf gemaakt” antwoordde hij “Jazeker ik heb zelfs mijn eigen kinderen gemaakt” Intussen hield hij wel de verkoop in de gaten.

Toen zijn vrouw vroegtijdig overleed namen zijn dochters Henriët en Anita dat over en hebben dat tot enige jaren terug gedaan. Dat was een zware tijd omdat naast het verlies van zijn vrouw ook de niet verwerkte periode in Ned. Indië hem dwars zat. Door contact met de oud militairen uit zijn periode knapte hij op. Met hulp van zijn dochters, die beiden tweemaal per week voor hem kookten, pakte Klaas de draad weer op. Binnen deze hele periode heeft hij zich ontwikkeld tot een meesterdraaier en heeft prachtig werk achtergelaten.

Dat Klaas aan de wieg stond van de oprichting van RADIUS was vanzelfsprekend. De contacten, met inmiddels bekende Nederlandse draaiers, vroegen om het verenigen van kennis om het houtdraaien in stand te houden en te zorgen voor nieuwe aanwas.

Met bekendheid van de inmiddels aangemelde leden bij RADIUS werd in 1995 de afdeling Haarlemmermeer opgericht Dat deed Klaas samen met Arie Boogert. Aan de hand van de inmiddels groeiende ledenlijst van RADIUS gingen zij op zoek naar kandidaten en vonden een ledental van 15 welk aantal er nog steeds is.

Bij gebrek aan een geschikte werkplaats vonden de zeswekelijkse bijeenkomsten voornamelijk plaats in huis van één van de leden. Later werd gebruik gemaakt van de bijeenkomstruimte in een kerk. Intussen had de afdeling sinds 2005 ook een eigen site en kregen de werkstukken en het programma veel aandacht wat te merken was aan nieuwe aanmeldingen

Het gebrek aan praktijkruimte loste sommige leden op door hun kleine binnenruimte zo veel mogelijk leeg te maken, zodat de helft van de groep kon draaien. Het andere deel verbleef in de woonkamer, waar ook de lintzaag en zaagtafel tijdelijk werden neergezet.

Ook werden er in de zomermaanden tenten in de tuin geplaatst. Als er maar gedraaid kon worden

Toen er zich één lid aanmeldde met een grote kasruimte, werden in de zomermaanden Doedagen georganiseerd en werd gedraaid op de meegebrachte draaibanken. Een werkstuk op die dag als “huiswerk” leverde een gevulde tafel die beoordeeld, bewonderd en gefotografeerd werd.

Toen ik me in 2013 aansloot bij de groep, verhuisde de groep in de wintermaanden naar mijn verwarmde werkplaats, waar 10 draaibanken en 16 leden hun draai vonden.

Na het overlijden van ons lid van het zomerverblijf, werd mijn werkplaats de thuishaven van de club.

Al die jaren vervulde Klaas zijn rol als frontman, om de bijeenkomsten goed te laten verlopen.

Hij bereidde die dagen minutieus voor en voorzag ons van alle mogelijke informatie die tijdens de morgen en lunchtijd werd doorgenomen. De dagen werden geëvalueerd en in een heus verslag vastgelegd.

Klaas was een houtdraaier die, zoals hij dat zelf noemde, spatzuiver werkte. Fameus was het moment waarop hij tijdens zijn demonstratie zijn zakdoek tevoorschijn haalde om zijn werkstuk glans te geven. Dat die zakdoek daarna afgeschreven was deerde hem niet.

Echter het geheim van de meester liet hij, bij bezoekjes aan zijn werkruimte, niet zien. Wel vertelde hij volop over houtdraaien en liet ons achter met vragen waar we zelf een antwoord op moesten vinden.

Helaas nam de gezondheid van Klaas af. In het vervolg werd hij door een taxi gebracht naar onze inmiddels nieuw benoemde Praktijkdagen, naar diverse draaidagen en de jaarlijkse ledenvergadering van RADIUS.

Maar ook toen ging geen Praktijkdag voorbij zonder de voorbereiding die Klaas daarvoor deed.

Hoogtepunt was het 25e jarige jubileum van RADIUS gehouden op Appeltern. Naast onze demonstraties en expositie, waar Klaas bijzonder verguld mee was, kreeg Klaas een Lid van Verdienste uitgereikt. En Klaas zou Klaas niet zijn om, ook daar, zich op voor te bereiden.

Een niet juiste opsomming van de feiten van RADIUS, werd door hem gecorrigeerd met overhandiging van zijn feiten.

In het Coronajaar werd besloten om elkaar digitaal te ondersteunen om onze draaivaardigheid op peil te houden en werkstukken te maken. De vorderingen werden op de momenten dat we bij elkaar zouden komen in een nieuwsbrief verwerkt en de foto's op onze site gezet. Klaas was trots op zijn clubje. In de loop

van dat jaar gaf Klaas aan dat het draaien voor hem niet meer mogelijk was, en hij thuis niet meer zonder hulp kon blijven wonen. Hij vroeg mij om samen met Jan en Max een deel van zijn hout onder onze leden te verdelen. Aan Alex vroeg hij om zijn machines en gereedschap te koop aan te bieden maar eerst aan onze leden.

Dat was een tijd met veel contactmomenten met Klaas en er veel gesproken werd over zijn geschiedenis en de jaren dat hij met ons zijn passie deelde. Die gesprekken waren voor mij een dankbare aanvulling van wat ik wist en in deze periode heb opgezocht uit het oude archief van onze club en diverse artikelen in AktieRadius. Ook bij zijn afscheid kwamen vanuit zijn gezin zaken aan de orde en zijn ook opgenomen.

In december was het voor Klaas niet meer mogelijk om zelfstandig te blijven wonen, en werd hij met urgentie in een verpleeghuis opgenomen. We spraken met een drietal leden af om hem wekelijks te bellen, en de groep op de hoogte houden. Klaas schikte zich in zijn lot, en maakte er het beste van en was b.v. al gelukkig met een warme douche en een ochtendkrant.

Na een definitieve plaats in ander verpleeghuis knapte Klaas op, was monter en bereidde zich voor om met een elektrische rolstoel onze praktijkdag weer te komen bezoeken als dat kon en mocht. Hij vertelde mij dat hij dagelijks met rolstoel op safari ging om via de lift een krant te scoren. Zijn werkstukken werden intussen tijdens de bingo in het verpleeghuis ingebracht en had hij het naar zijn zin.

Die nieuwe werkelijkheid werd abrupt, na een kort ziekbed, afgebroken door zijn plotselinge overlijden.

Klaas is nu niet meer onze frontman. Nu is het aan ons om zijn missie voort te zetten, het houtdraaien te blijven beoefenen, samen met onze groep en de toekomstige generatie.

Dank Klaas en we herhalen dat als wij ons wijden, aan wat jouw passie was, en van ons is.

Namens de afdeling Haarlemmermeer

Martien van Vliet

Nieuw bestuurslid

Hans van Wijk

Ik stel me hierbij graag even voor als de nieuwe secretaris van RADIUS, opvolger van Wim Meijboom die deze job een zestal jaar met veel inzet en kundigheid heeft uitgevoerd, jullie welbekend.

Ik kom uit Arnhem (lichting 1954) en heb daar Lagere School en HBS-b gedaan, vervolgens in Groningen Technische Scheikunde gestudeerd en afgerond (1979). In de studietijd getrouwd met Stieneke, daardoor geen militaire dienstplicht mogen vervullen en na de studie direct aan het werk gegaan als staffunctionaris bij een chemisch bedrijf Du Pont in Dordrecht. Tot aan mijn pensioen in 2018 heb ik bij verschillende chemie-bedrijven gewerkt in allerlei functies, laatst als project-manager voor nieuwbouw van chemische fabrieken van DSM.

Wij hebben 4 kinderen gekregen en zijn opa en oma van vier kleinkinderen in Nederland en Duitsland. Zelf wonen wij nu in Etten-Leur bij Breda.

De liefde voor houtbewerken is van jongs af aan aanwezig, waarschijnlijk omdat opa en pa van Wijk allebei als timmerman hebben gewerkt (in Groningen-stad). Vanaf 2006 ben ik actief met beeldhouwen in hout bezig, mede geïnspireerd door onze kunstzinnige zoon Bert. Voor na mijn pensioen had ik bedacht om te gaan houtdraaien (wellicht te

combineren met beelden maken) dus dat is nu van eind 2018 het geval. In het begin werkte ik met een NOVA Teknatool 1624 draaibank en nu met Stratos FU230. De eerste lessen heb ik gevolgd bij Adrie Bezemer, Ronald Kanne en Lillian Wagt. Duidelijk is wel dat je haast niet uitgeleerd raakt. Ik merk dat ik enthousiast wordt als ik kan vertellen over wat je met hout allemaal kunt maken en ik hoop dat enthousiasme in te zetten in mijn rol nu voor RADIUS. Naast <in-het-hout> ben ik actief als hobby kok, en tevens kook-vrijwilliger in Hospice Marianahof met belangstelling voor muziek en lezen.

Mijn volgepakte werkplaats (16 m2) beslaat de helft van een inpandige (verwarmde!) garage, maar heeft wel wat hoogte om spullen droog op te slaan. De foto's spreken verder voor zich denk ik. Graag tot ziens bij de een of andere gelegenheid.

Over vormgeving, gelaagdheid

Iet Feith

Mijn vader vond zo'n 60 jaar geleden bij een zagerij een stuk hout. Het lag in de modder, het had geen handelswaarde. Het was de helft van een schaaldeel, ongeveer 150 cm lang en vol deuken en bobbels. Hij nam het mee naar huis, het zal wel gratis zijn geweest.

Uiteindelijk belandde het bij mij. Het was een onmogelijk stuk als je er met draaiersogen naar keek, geen massa waaruit je iets zou kunnen maken. Ik maakte het schoon. Er kwam iets prachtigs onder de modder vandaan! De boom (afrossosia) had een trauma opgelopen, een zware tak afgescheurd, bliksemingslag, geen idee. Het

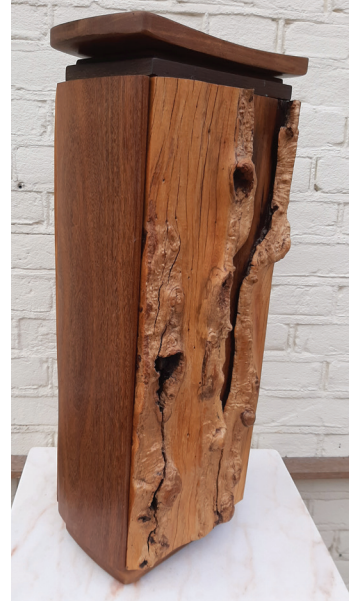
spinhout had gereageerd in een poging de wond, die was ontstaan en het kernhout had blootgelegd, te helen maar dat was nog niet voltooid.

Ik besloot heel spaarzaam met dit moois om te gaan. Het moest een doos worden. Bij mijn leraar Muck Douma heb ik veel tijd besteed met lintzaag en vlakbank om de panelen te maken en verder veel schaven en schuren. Het werd best een flinke doos en om het geheel wat te verlichten heb ik de deksel iets laten oplopen. De deksel is gedraaid. Door hulphout aan te lijmen, te draaien en vervolgens het hulphout weer weg te halen kwam de vorm tot stand. Ook de benen pootjes heb ik gedraaid maar die zie je niet.

De vorm heeft iets weg van Japanse vormgeving en de doos kreeg de naam kirikabu bako, wat zoiets betekent als bakje van een stronk.

Ik liet de doos zien aan een vriendin van mij en vertelde haar hoe de boom had gereageerd op een trauma. Zij vertelde mij hoe in traumaverwerking het verhaal van de drie bomen wordt verteld:

Een bos, 3 bomen hebben het zwaar te verduren gehad in een storm, van alle drie was een zware tak afgebroken. Jaren later zag een wandelaar

hoe de bomen hadden gereageerd. Eén boom was stil blijven staan in zijn groei, een boom was doodgegaan en een boom had gereageerd op de wond door te repareren en verder flink door te groeien. Deze boom stond er prima bij. Ze heeft het verhaal voor mij gekalligrafeerd en ik heb dat in de doos gedaan. Toen mijn man overleed heb ik de rouwkaarten en wat droogbloemen van een grafboekje ook in de doos gedaan.

Het verhaal van de drie bomen is een aansporing om ondanks een trauma toch door te leven en te groeien. Onvoorzien en in een tijdspanne van 60 jaar is er een gelaagdheid ontstaan die deze doos mij zeer dierbaar heeft gemaakt.

Van vierkant naar rond

Ab Strijker

Deze keer ga ik een werkstuk bespreken: een vaas. Maar niet zomaar een vaas, een vaas van een bijzondere vorm, van vierkant naar rond, en van een onbekende houtsoort: Mammoetboomhout.

Het draaiwerk

Bij een kennis van ons zag ik onlangs een vaas, gemaakt van klei en daarna gebakken; keramisch dus. Ik vroeg mijzelf af, zou dit ook in hout gemaakt kunnen worden, van vierkant overgaan naar rond draaien? Foto 1.

Ik ben eens begonnen met een mini, 40 x 40 mm en het leek heel aardig, foto 2. Van een goede kennis had ik, kort daarvoor, een stuk hout gekregen, vierkant 150 x 150 mm lang 300 mm. Het bleek afkomstig van een mammoetboom. Heel bijzonder, ik had er nooit mee gedraaid. En het hout is ook nauwelijks in de handel in Nederland. Het hout draait heel goed en heeft een mooie kleur. Ik dacht toen; daar moet die vaas uit gedraaid worden. Eigenlijk is het een eenvoudig werkstuk om te maken, gewoon tussen de centers. Het enige wat van belang is dat het hout zuiver vierkant moet zijn en dat het heel nauwkeurig gecentreerd wordt. Beiden zijn van belang omdat de hoekjes op het vierkant precies gelijk moeten zijn. Het lukte allemaal prima en het resultaat mag er zijn: foto 3

Het vaasje

In een houten vaas kunnen droogbloemen maar als daar een glazen of kunststof vaasje in past ook mooie snijbloemen. Mijn vrouw had een mooi vaasje staan van $\varnothing$ 40 mm en lang 200 mm, foto 4. Maar mijn grootste boor is maar 35 mm en dat gaf natuurlijk een probleem. Het geboorde gat moest vergroot worden en daar was mijn zelfgemaakte bril bij nodig, foto 5. 20 cm diep uithollen is natuurlijk niet zo gemakkelijk maar met de uitholbeitel lukte ook dat prima. En met een mooi bloemstukje er in is het een heel fraai gezicht, foto 6.

Van vierkant naar rond naar vierkant

Later dacht ik: er zijn wel meer mogelijkheden om met deze vormen te spelen; ook de bovenkant kan vierkant worden gemaakt. Je moet daar wel een schaafmachine voor hebben om dat uit te voeren want het is moeilijk schaafwerk. Zelfs het bovenste vierkantje een kwartslag draaien t.o.v. de onderste is dan mogelijk. Je werkt dan van vierkant via

8

rond weer naar vierkant. Zie foto 7.

Ik had nog wat vuren en eiken balkjes liggen van 70mm vierkant en daar heb ik nog zes vaasjes uit gemaakt. Reageerbuisjes van $\varnothing$ 15 mm passen daar precies in.

Als je dan ook nog met een kleurtje gaat werken dan kun je het resultaat krijgen als in foto 8. Mooie cadeautjes om iemand blij mee te maken.

7

Mammoetboomhout.

Maar nu nog iets over dit bijzondere hout. Het komt van de mammoetboom, een boom uit de cipresfamilie; officieel Sequoiadendron giganteum. Sequoia is de naam van de boom, dendron is boom en giganteum heel groot. Via internet ben ik inmiddels heel wat te weten gekomen van deze houtsoort. Vóór de ijstijden kwam hij voor op heel het noordelijk halfrond, als fossiel

9

komt hij nu nog voor in de bruinkoollagen in Oost-Europa. Maar later groeide hij alleen nog in Amerika, in de staat Californië op de berghellingen van de Sierra Nevada en dan tussen

10

1200 en 2400 meter hoog. Het is de zwaarste boom (niet de grootste, dat is de kustmammoetboom van 115 meter hoog) van de wereld en ze kunnen enkele duizenden jaren oud worden, foto 9. In Californië staan er tien die allemaal eigen namen hebben gekregen. Begrijpelijk is het een toeristische trekpleister geworden. De grootste, met de naam Generaal Sherman, is 85 meter hoog, heeft een omtrek van 32 meter en een inhoud van 1500 m³! De schors van de boom is heel zacht en kan gemakkelijk ingedrukt worden. Hij is daardoor goed bestand tegen bosbranden.

Als sierboom worden ze sinds de 2e helft van de 19e eeuw ook weer in Europa aangeplant. In Lelystad staan er twee, één van ca. 50 jaar en één van ca. 10 jaar oud, foto 10.

De Europese grootste staat waarschijnlijk in België in de plaats Esneux met een stamomtrek van 9 meter.

HTK-806 Handgereedschapset

Bevat TC-800 Tormek koffer, HTK-00 Opberg Inleg, SVM-45 Messen hulpstuk, SVM-140 Messen hulpstuk, SVM-00 kleine mes houder, SVX-150 Scharen hulpstuk, SVA-170 Bijlen hulpstuk en SVS-38 Gutsen hulpstuk.

HTK-806

EAN Code: 7392485007111

Gewicht: 2,80 kg

Formaat: 308x399x95mm

Nieuw!

TNT-808 Houtdraaiersset

Bevat TC-800 Tormek koffer, TNT-00 Opberg Inleg, TNT-300 houtdraaiers instructieboek, TTS-100 instelmal draaibeitels, MH-380 beschermhoes, LA-120 Lederen wetschijf, SVD-186R Hulpstuk gutsen, SVS-50 Multi hulpstuk en SVD-110 Slijpsteen.

TNT-808

EAN Code: 7392485007104

Gewicht: 3,28 kg

Formaat: 308x399x95mm

Hegner & Ko

Fermiweg 16

3208KT Spijkenisse

Tel: 0181 647535

E-mail: rob@hegner.nl

www.tormek.com/netherlands/nl/

Lintzagenopmaat.nl

U geeft de maat, wij lassen de lengte

Chromstaal

Koolstofstaal

Hardpoint

- Gespecialiseerd in het maken (lassen) van lintzagen.
- Levering aan bedrijven en particulieren.
- Uitstekende kwaliteit lintzagen vanaf 6 mm breed en 0,36 mm dik.
- Levering lintzagen voor zagen van hout, kunststof en metaal.
- Lintzagen op voorraad, snel leverbaar.

Slijptechniek Beusichem
Beusichemsebroeksteeg 1
4112 PJ Beusichem

www.lintzagenopmaat.nl
info@lintzagenopmaat.nl
0345 - 501 501

Kennismaken met Lillian Wagt

Werken met kleur na het draaien

Henk de Rijk

In de facebook groep “De Houtdraaiers” viel mijn oog op het werk van Lillian Wagt uit Hoevelaken. Wat mij fascineerde was het kleurgebruik en de oppervlakte bewerkingen van de gedraaide objecten en ook de uit één stuk gedraaide theepot.

Ik heb met haar contact gezocht en een afspraak gemaakt om bij haar op bezoek te gaan.

Ik wordt door haar hartelijk met koffie ontvangen en ik zie gelijk de grote hoeveelheid gedraaide objecten in de huiskamer. Deze dame heeft niet stil gezeten.

In 1976 ben ik als registratietechnicus (Het opnemen van televisieprogramma's op videobanden) begonnen bij de toenmalige NOS wat Later NOB werd. Al snel zat ik achter de regietafel van Den Haag Vandaag in Den Haag. In de loop van de jaren ben ik de eindregies van Nederland 1,2 en 3 gaan doen. Daarnaast hield ik mij ook bezig met de grafische vormgeving van een aantal programma's. Na 37 jaar van lange diensten heb ik een jaar rust genomen en kwam ik in aaraking met het vak van meubelstofferer.

Ik heb een 2 jarige opleiding hiervoor op het HMC gevolgd. Daarna ook een opleiding voor

meubelmaker. Zie foto. De gehele stoel is met stoombuigen gedaan. Mijn docent vertelde dat restauratie van meubels wel wat voor mij was. Dus weer een jaar naar school.

Mijn zoon kwam in die periode thuis met een oud krukje dat hij op zijn werk uit de vuilnis gehaald had. Het bleek een spinkrukje uit rond 1860 te zijn. De achter poten waren niet goed meer.

Er moesten poten gedraaid worden. Ik heb toen de HBM 450 gekocht en de 2 poten gedraaid. Zie resultaat op de foto.

Dit was de omslag in mijn leven. Houtdraaien had me in zijn greep.

Al snel heb ik mijn eerste cursus bij Peter Peer gevolgd. Ik was zijn eerste cursist en we begonnen in zijn schuur. Bij Peter heb ik mijn eerste schaaltes gedraaid. Hierna heb ik bij Ronald Kanne een beginnerscursus gevolgd en meteen mijn mooie grote draaibank gekocht. In de afgelopen jaren ben ik nog 3 keer een week bij Ronald geweest met een groep gevorderde houtdraaiers.

2 jaar geleden heb ik bij Glenn Lucas een masterclass gevolgd.

Ik laat het hout vertellen wat er uit mijn handen moet komen. Elke keer sta ik weer versteld wat er voor moois aan de binnenkant van de bomen zit. Geen object wordt daardoor hetzelfde. Hout is voor mij kunst en ik wil graag dat iedereen er van geniet. Net zoals ik geniet van het houtdraaien. Het meeste hout dat ik voor mijn objecten gebruik komt van lokale

De graveermachine

De pyrobrander

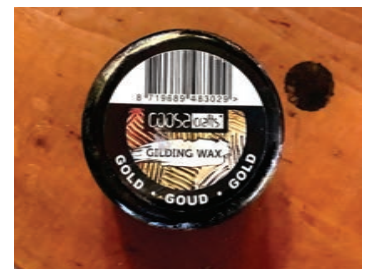
bomen. Hoe mooi is het dat je aan je vrienden kunt vertellen dat de schaal of vaas die op tafel staat uit een boom van het Hoevelakense bos is of uit je eigen achtertuin. Ik probeer zo veel mogelijk bij gebruiksvoorwerpen voedsel vriendelijke olie te gebruiken. Na het draaien kijk ik wat ik met het hout ga doen. Heeft het een mooie tekening dan zet ik het alleen in de olie. Sommige houtsoorten lenen zich erg goed om verder bewerkt te worden. Gleuven en diepe punten maken doe ik met een Wecheer (zware dremel) en het branden met het pyrostation van Peter Bren.

De kleuren op waterbasis

De kleuren op alcohol basis

De glijding wax

Soms breng ik eerst de patronen aan op het hout en ga daarna met de kleuren aan de gang. De metallic kleuren maak ik met de gilding wax, dit doe ik met mijn vingers, je neemt een klein beetje uit het potje op je vinger en door verwrijving op het hout wordt het warmer en beter smeerbaar en door de verschillende kleuren te combineren ontstaat de metallickleur. Voor het gewone kleuren met behoud van de nerven op de achtergrond gebruik ik Intrinsic. Deze is op waterbasis en heeft mooie warme kleuren. Daarnaast gebruik ik Spirit Stain van Chesnut die op alcohol basis is en snel droogt.

Op deze vaas eerst de gleuven gemaakt met de graveermachine en dan met pyrografie die streepjes zwart gebrand dan eerst zwart gemaakt en bewerkt met de gilding wax.

Deze vaas heb ik op de jaarringen gekleurd

Met de acrylverfstiften kan je het hout zorgvuldig kleuren zoals deze ogen

2 1/2 jaar geleden werden er bij mij wat stukken hout neergelegd. De hars droop er uit. Ik wist niet wat ik er mee moest en had al aangegeven dat ze van mij naar de belt mochten tot dat ik op internet een foto zag van een apenboom die al aardig aan het verkleuren was en wat iemand er van gemaakt had. Nu na 4 maanden staan ze allen te stralen en zijn van de 7 er al 5 naar een nieuw huis.

Deze opstelling staat bij Ward's Art in Barneveld. Een verscheidenheid van vele technieken en ik ben nog niet uitgeleerd.

Lid van Verdienste 2021

Pieter Hermans

Twee jaar geleden hebben we het fenomeen Lid van Verdienste ingesteld. Ereleden hadden we al vóór die tijd. Tijdens het 25-jarig jubileum hebben we 6 personen in het zonnetje gezet met een oorkonde en een gegraveerd messingplaatje op een mooi hardhouten plankje. De oproep voor voorstellen in het najaar van 2020 leverde enkele aanbevelingen op. Van een ervan zei het bestuur direct unaniem “ja, die moet het worden”.

Het betreft hier Gerard Gaasbeek, bij velen bekend van “Het basisboek houtdraaien” dat hij in 2001 samen met Joost Kramer schreef. Menige houtdraaier heeft of had dit boek in de boekenkast staan of in de werkplaats liggen. Het was een van de eerste standaardwerken waaruit velen van ons de beginselen van het (snijdend) houtdraaien hebben geleerd. Het boek is al jaren uitverkocht en jammer genoeg is deel 2

nooit geschreven en uitgebracht. Bij De Slegte en andere 2ehands boekwinkels is er soms nog aan te komen.

Op 19 mei, de Dag van de Houtdraaier, ben ik in de auto gestapt en naar Wageningen gereden. Ik was er al lang niet geweest. In de 70er jaren van de vorige eeuw heb ik er gestudeerd maar sindsdien is er zoals overall veel veranderd. De flat waar Gerard nu met zijn echtgenote woont stond er toen ook al. De in 1970 gebouwde service flat Belmonte, bovenop de Wageningse berg en met aan de overkant het gelijknamige arboretum, stond destijds bekend als flat voor kakkers. In de eerste jaren woonden er alleen (mannelijke) emeritus-professoren. Pas jaren later werden er ook vrouwen toegelaten. Nu is het een mooie flat met grote appartementen die ook

door ‘gewone’ mensen wordt bewoond.

Gerard, inmiddels 83 jaar oud was aangenaam verrast toen hij mij zag. Ik had mijn bezoek zorgvuldig gepland en geregeld met zijn vrouw. Na wat inleidende schermutselingen vertelde ik hem het doel van mijn bezoek. Hij was hoogst verbaast: “ik heb toch niets bijzonders gedaan?” Na mijn uitleg over het boek, de demonstraties op de jaarlijkse demodagen,

de vele artikelen in de AktieRadius van zijn hand, het opleiden van talloze beginners, hoofdpersoon in diverse instructievideo’s en -dvd’s, een van de eerste leden van onze vereniging en ook vanaf het begin lid van de afdeling Arnhem-Nijmegen. Kortom een groot promotor van ons mooie en geliefde ambacht die deze hulde ten volle verdiend heeft.

Het is niet vanzelfsprekend dat er elk jaar een Lid van Verdienste wordt benoemd. We willen dit bij uitzondering af en toe doen. Dat neemt niet weg dat eenieder een aanbeveling met argumentatie mag indienen bij het bestuur.

“hout voor houtdraaiers”

Joop Erbé

**Ik zoek informatie over . . . . .
(waar kan ik dat vinden?)**

Het is ons allemaal al eens overkomen: Je krijgt/vindt een stuk hout. Of er is een boom gekapt en je mag een stukje hebben. Of erger, je krijgt de hele boom! Van de houtsoort is niets bekend. Dan wil ik heel graag weten wat ik met dat hout kan. Is het de moeite waard en hoe moet ik het behandelen.

Wil je meer van een bepaalde houtsoort weten dan ga je zoeken in bestaande informatie. Je komt meestal uit op allerhande informatie over de boom, groei- en bloeiwijze, verzorging e.d. maar over de houtsoort is weinig te vinden. (boomnaam kan ook nog afwijken van houtnaam)

Over houtsoorten die in de handel zijn is veel informatie te vinden. Soms staat er bij dat het hout zich goed laat draaien. Maar uitgebreide informatie en tips voor houtdraaiers zijn zelden te vinden.

Als taster in het duister ontstond bij een aantal houtdraaiers het idee om een vademecum te maken voor houtdraaiers.

In eerste instantie komen inheemse of Europese houtsoorten aan de beurt. Over ons geïmporteerd hout is in een hout-vademecum alles te vinden.

Er zijn houtbewerkers en houtdraaiers die zoveel ervaring, vak- en houtkennis hebben dat ze er een boek over kunnen schrijven. Helaas hebben ze dat nooit gedaan. Maar het moet wel gedaan worden.

Het gaat geen boek worden. Het wordt een groeps project dat nooit klaar zal zijn. Het komt voor elke houtdraaier beschikbaar die een computer heeft. Houtdraaiers schrijven hun ervaringen over een houtsoort op. We willen ook graag foto's: van de ruwe stam, vers gezaagd, gedroogd, gedraaid en afgewerkt, maar ook eigenaardigheden die in een bepaalde houtsoort voorkomen zijn welkom.

Er is geen auteursrecht. Een artikel (of een deel ervan) wordt ingestuurd en gepubliceerd. Dat artikel kan worden aangevuld met nog meer informatie. Er kunnen nieuwe technieken ontstaan hoe bepaalde houtsoort te behandelen bijvoorbeeld. Dit soort informatie moet later kunnen worden toegevoegd.

Wil je hieraan meewerken? Schrijf een artikel dat voor houtdraaiers interessant is: hoe herken je de boom, de schors, het hout, de geur, de kleur, is spint te gebruiken. Maar ook: hoe is het te drogen, nat en/of droog te bewerken, aanbeveling nat voor te draaien, kunstmatig of natuurlijk drogen en alles wat specifiek is aan de boom die je beschrijft. Wie kan daar beter over schrijven dan een (hobby)houtdraaier? Het gaat om hout belevenissen en ervaringen die houtdraaiers willen delen met andere houtdraaiers.

Gebruik alle bestaande informatie ter ondersteuning van je artikel maar citeer niet. Ga te rade bij: houthakkers, boomverzorgers, hoveniers. Ga praten in de zagerij, met meubelmakers en andere houtbewerkers maar zeker ook houtdraaiers en houthandelaren. M.a.w. Ga praten met “Praktijkmensen” (mannen en vrouwen met houtkrullen aan de sokken) Het beste is: schrijf iets over een houtsoort waar je zelf (als houtdraaier) ervaring mee hebt opgedaan. Maak een “eigen” origineel verhaal dat met houtervaring is geschreven.

Wat moet er zeker in:

- Naam / bijnaam(en) in NL, (Vlaams) Latijn, Eng, D, Fr. Esp.**
- Herkenbaar als boom = max. lengte x dikte. Schors (vorm, kleur) Verdere typische kenmerken.
- Vers gezaagd: verkleuring, bloeden, harsvorming, gewicht, geur, „ „ „
- Hoe te drogen: alle methodes waar je ervaring mee hebt „ „ „
- Hoe te draaien: vers, voordraaien, droogtijd, droog te draaien, afwerken „ „
- Anekdoten, volkswijsheden, geloof en bijgeloof?
- Heb je alleen ervaring met hout dat uit de handel komt? Prima! Schrijf over je ervaringen met droog hout. Maar geef dan wel extra informatie over beschikbare afmetingen, waar te koop en eventueel prijs vergelijking (2x zo duur als ....) of (prijs gelijk aan....)

Naast houtsoorten kan het naslagwerk ook andere informatie bevatten. Zoals: (een enkel voorbeeld)

Hoe kweek ik “slaap” in vers hout

Voorlopig zie ik mijzelf als coördinator. Ik hoop dat dit een project wordt waar meer mensen aan willen deelnemen > niet ter sturing of als betweter < maar om een naslagwerk te verwezenlijken dat voor alle houtdraaiers beschikbaar komt.

Neem contact op voordat je gaat schrijven om doublures te voorkomen. Wil je deelnemen, lees alvast wat ingezonden informatie door. (Dat is er al en wordt op verzoek digitaal toegestuurd) Maak foto's van de boom en alle hierboven beschreven onderdelen van boom op stam tot het afgewerkt product.

Ik kijk met belangstelling uit naar reacties,
Joop Erbé tel. 0031 (0)341-262432 of jooprb@hotmail.com

** veel buitenlandse namen want: je praat (tijdens je vakantie met collegae houtbewerkers -draaiers

Of je krijgt- en gooit een stukje .... ? hout in de kofferbak
(of ben ik de enige houtgek die zoiets doet)

De Draaibank als drum schuurmachine 2

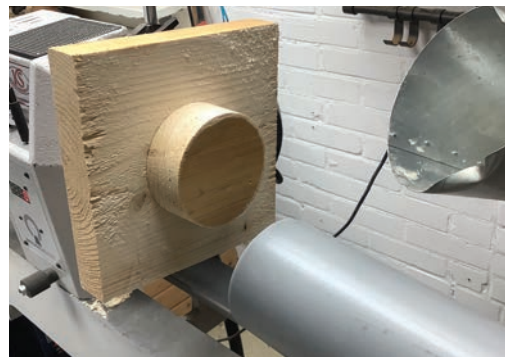

Henk de Rijk

In AR 109 heeft het artikel van de drumschuurmachine gestaan dus nu het beloofde vervolg, namelijk de afzuiging want het geeft natuurlijk erg veel stof deze manier van schuren. Ik heb er voorgekozen om gebruik te maken van een pvc pijp deze in de lengte doormidden te zagen en d.m.v. twee steunen boven de schuurrol te plaatsen en hier een stofzuiger opan te sluiten.

Een stuk vurenhout, vierkant 24 x 24 x 9 cm en op de zaagbank tot de helft vierkant ingezaagd. Met de faceplaat op de draaibank vastgezet en de diameter van de pvc buis (12 cm) afgetekend.

Het middenblok afgedraaid tot de buisdiameter

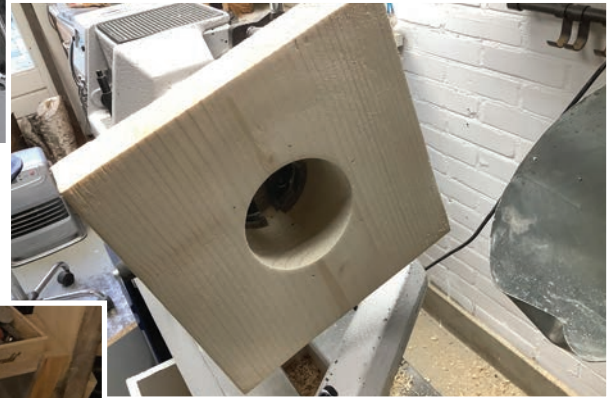

In het ronde deel de uitsparing van de cilinder gedraaid.

Het vierkante blok andersom ingespannen met de chuck

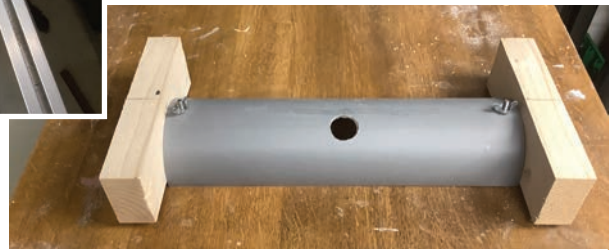
De cilinder aan deze zijde doorgestoken

Op de zaagbank het blok exact doormidden gezaagd.

In de pvc pijp een gat geboord en daarna in de lengte door midden gezaagd en d.m.v. een slotboutje en vleugelmoer de pijp op de halve cirkels gemonteerd. **Let op** De buis moet langer zijn dan de breedte van de schuurplank.

De aansluiting voor de stofzuiger gedraaid en in de pvc pijp gelijmd.

vervolg op pagina 25

Fijnhout Drenthe

Leverancier van elke gewenste houtsoort

Direct uit voorraad leverbaar
ruim 80 soorten massief hout.

In onze ruime voorraad altijd
een grote keuze voor hout-
draaiers en instrumentbouwers

Klik op www.fijnhoutdrenthe.nl

Houthandel van der Horst BV - De Drentse Fijnhouthandel

Veilingstraat 46, 7833 HN Nieuw-Amsterdam
Telefoon: 0591 552504 - Fax: 0591 381910

E-mail: info@fijnhoutdrenthe.nl
www.fijnhoutdrenthe.nl

Bel voor een afspraak met Ton van der Horst: 06 50 50 1936

... meer dan 30 jaar ervaring en innovatie

KILLINGER

**De houtdraaiwinkel voor
grote en kleine meesters**

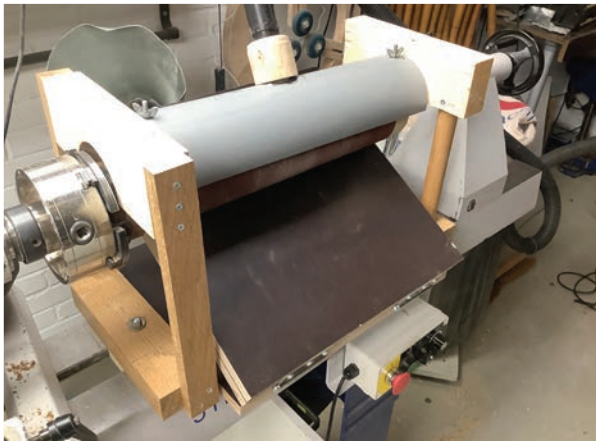
KILLINGER Maschinen GmbH

Ringstraße 28 Tel +49 - (0)8141 - 3573 732
D-82 223 Eichenau b. München Fax +49 - (0)8141 - 3573 750

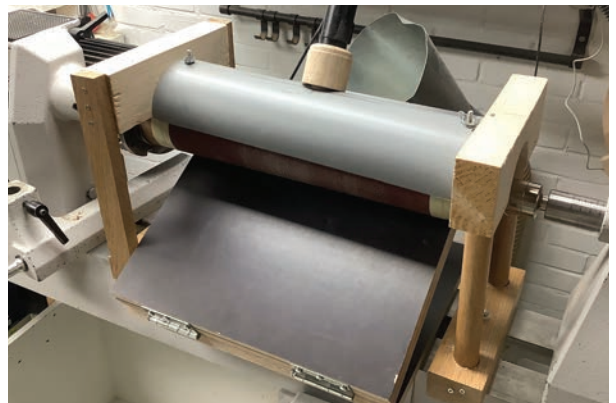
mail info@killinger.de
web www.killinger.de/maschinen
shop www.killinger.de

Alles weer gedemonteerd en aan de onderzijde gaten geboord voor de staanders. Tevens een bevestiging voor op het draaibed gemaakt.

Aan de chuckzijde had ik wat verschil en daar zijn dus twee zijstukken gemaakt i.p.v. de ronde staanders als aan de achterzijde.

De stofzuiger aansluiten en u kunt redelijk stofvrij schuren.

Bericht uit de werkplaats

Eend en/of ooievaar.

Pim Muiser

Een aantal jaren geleden ben ik naar een demo-dag van Radius geweest. Waar en wanneer dat weet ik niet meer.

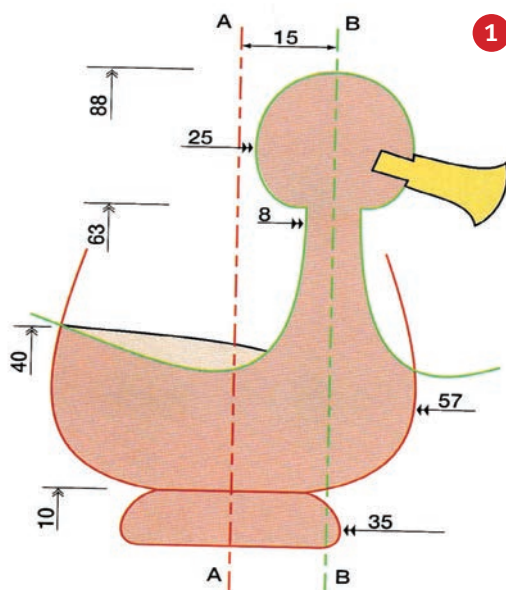
Een eend en een ooievaar trokken mijn aandacht. Deze heb ik goed in mijn geheugen geprint. Na zoveel jaar ben ik mede dankzij YouTube er eindelijk aan toegekomen.

Het verschil tussen eend en ooievaar is alleen maar dat er bij de eend een onderstuk is en bij een ooievaar een lange poot. En de eend heeft een toeter als bek en de ooievaar heeft een spitse snavel.

Ik begin met de tekening: twee belangrijke opvallende elementen in de tekening zijn de twee draaiassen, te weten: as A-A en as B-B.

As A-A is voor het onderlichaam en de as B-B is voor de nek en de kop.

De tekening geeft de maten in millimeters aan. Foto 1

Maten voor het hout: lengte ca. 100 mm en doorsnede ca. 60 mm.

1. Teken op het stuk hout op de twee uiteinden de twee middelpunten af, as A-A.

2. Daarna 15 mm van het middelpunt een extra punt voor de as B-B

3. Draai het stuk hout rond over de as A-A.

4. Zet nu de maten van de vogel af op het rondhout. En voor het gemak ook op de leunspaan.

5. Draai eventueel nu grof het onderlijf. Haal het hout tussen koppen uit en draai op 15 mm van het centrum een houtbout erin. Ik heb het uiteinde voor de zekerheid geborgd met een slangenklem. Foto 2

Nu spelen de maten die je op de leunspaan hebt afgetekend een belangrijke rol.

Je weet nu precies waar je met je beitel moet beginnen. Foto 3

8. Zoals je nu ziet heb ik de slangenklem afgeplakt, als je over de as B-B draait. Ik gebruik dan ook een plaatje hout met een gat erin voor de houtbout. Dit dient alleen voor meer stabiliteit. Foto 3

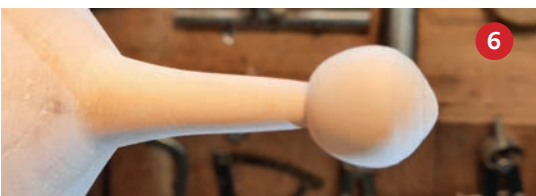

9. Draai nu de nek en de kop van de vogel. Foto 4

10. Pas er voor op! Als je met de nek bezig bent, dat je in je enthousiasme niet te ver door gaat zodat er van de kop niets over blijft. Foto 5

11 Nu het bovenlichaam afdraaien en afwerken. Foto 6

De snavel komt later.

12. Dan maken we de vogel los en we zetten hem vast op de as A-A, nadat we de houtbout eruit hebben gedraaid.

13. We draaien nu het onderlijf.

14. Eventueel schuren en afwerken.

15. Nu nog even de snavel en poot draaien van wat resthout.

16. Ik heb de snavel en poot rood gemaakt.

17. Succes en veel draaiplezier.

Alles in elkaar zetten en trots zijn op je werkstuk.

Offset Turning, tool control, & Ducks: You Tube
 Is n't just Duckie: You Tube.
 Risky Turning- deceptive off Center Duck:
 You Tube
 Woodturning methods,
 Mike Darlow, blz.127 tot en met blz. 130.

Het juiste hout om te draaien!

Boudewijn Rossy

Het juiste hout om te draaien - waar u op moet letten bij het kiezen.

Wie aan het begin van zijn artistieke draaicarrière staat, wordt vaak geconfronteerd met de vraag: welk hout moet er gebruikt worden om te draaien? Hoewel bijna alle houtsoorten geschikt zijn om te draaien, zijn sommige meer geschikt dan andere. Naast kleur, nerf en textuur speelt in het begin ook de 'moeilijkheidsgraad' waarmee dit hout kan worden bewerkt een grote rol - en bij de eerste pogingen tot draaien is ook de aanschafprijs een factor die niet te vergeten zou moeten worden. Mahonie b.v. is een zeer nobel en exotisch ogend hout, maar niet zo gemakkelijk te verwerken bij het draaien. Mocht er een foutje gebeuren met dure houtsoorten, dan is dat natuurlijk vervelend.

Veel houtkunstenaars hebben inmiddels ook ingezien dat sommige exotische houtsoorten voor bepaalde doeleinden geen concurrentie hebben, maar dat lokale houtsoorten ook zo hun charme hebben. En qua prijs hebben lokale bossen meestal een voordeel.

Bij het kiezen van het juiste hout is de eerste vraag of het huiselijk of geïmporteerd hout moet zijn om te draaien, en wat is uw eigen vermogen om op de draaibank te gebruiken. De volgende lijst helpt u bij het maken van een keuze.

GRENEN
hout voor beginners

Waardevol naaldhout dat een kenmerkende, honingkleur krijgt wanneer het wordt behandeld met blanke lak. Het hout van de den is ideaal om te oefenen, aangezien geschikte delen om te draaien vaak erg goedkoop te verkrijgen zijn. Het gebruik als hout om te draaien is echter niet geheel onomstreden, aangezien de verwerking moeilijk kan zijn. Maar wie wil oefenen met draaien met goedkoop dennenhout zal snel vooruitgang boeken en minder problemen hebben met andere houtsoorten.

ESSEN
hout voor beginners

Essenhout heeft een roodachtig-witte tot bruine kleur, die ook geelachtig-wit-grijs kan worden.

TAMME KASTANJE
hout voor beginners

De tamme kastanje heeft een geel tot bruin kernhout, waarbij het spinthout in kleur contrasteert met het kernhout.

WALNOOT
hout voor beginners

Het harde en zware hout van de walnotenboom is dofbruin tot zwartbruin en gestreept met donkere nerven van verschillende breedtes, waarbij de kleur sterk kan variëren en afhankelijk is van leeftijd en standplaats.

IEPEN
hout voor gevorderde gebruikers

Geelachtig wit tot grijs, waarbij het kernhout chocoladebruin tot lichtbruin kleurt, afhankelijk van de locatie. De geur van dit hout is niet altijd prettig.

EUROPEES BEUKENHOUT
hout voor gevorderde gebruikers

Het hout van de gewone beuk is witgrijs met een bleekgele tot roodachtige tint. De roodachtige tint kan verder worden versterkt door demping.

TAXUS
hout voor gevorderde gebruikers

Het spinthout van de taxusboom is geelachtig

en steekt scherp af tegen het levendige rode kernhout. Het wordt later roodbruin tot oranjebruin van kleur, vaak met een paarse tint. Taxushout is niet erg glanzend.

Geïmporteerd hout om te draaien

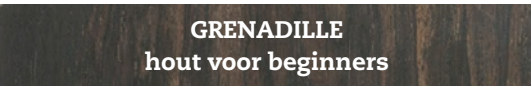
COCOBOLO hout voor beginners

Herkomst: Zuid-Amerika. Rozenhoutsoort die een aantrekkelijk kleurspel biedt van paars tot geel met zwarte lijnen.

OLIJFHOUT hout voor beginners

Herkomst: Zuid-Europa. Veronderstelt een nobel, glanzend oppervlak - geelachtig bruin met donkere strepen.

GRENADILLE hout voor beginners

Herkomst: Afrika. Grenadille is een harde, dichte en extreem zware houtsoort. Het kernhout is zwart.

EBBENHOUT hout voor beginners

Herkomst: India en het Verre Oosten. Ebenhout is een nobel, gelijkmatig gestructureerd en extreem dicht hout. Vaak is het zwart, en het kan ook midden- tot donkerbruin van kleur zijn (makassar).

MAHONIE hout voor beginners

Herkomst: vooral in de tropen wijdverspreid. Mahonie wordt gewaardeerd als een uitstekende houtsoort sinds de tijd van de Spaanse kolonisatie van de Nieuwe Wereld. Lange tijd was het ook een van de favoriete houtsoorten van meubelmakers in Engeland, vooral vanwege zijn maatnauwkeurigheid, zijn bewerkbaarheid

met handgereedschap en zijn mooie, elegante uiterlijk.

Er is dus een hele reeks houtsoorten die bijzonder geschikt zijn voor de eerste pogingen om te draaien

Artikel overgenomen van StadtHolz Drechselkurse

Door AktieRadius overgenomen uit de nieuwsbrief van Noord Holland Noord, De Draaibaak 4-2021

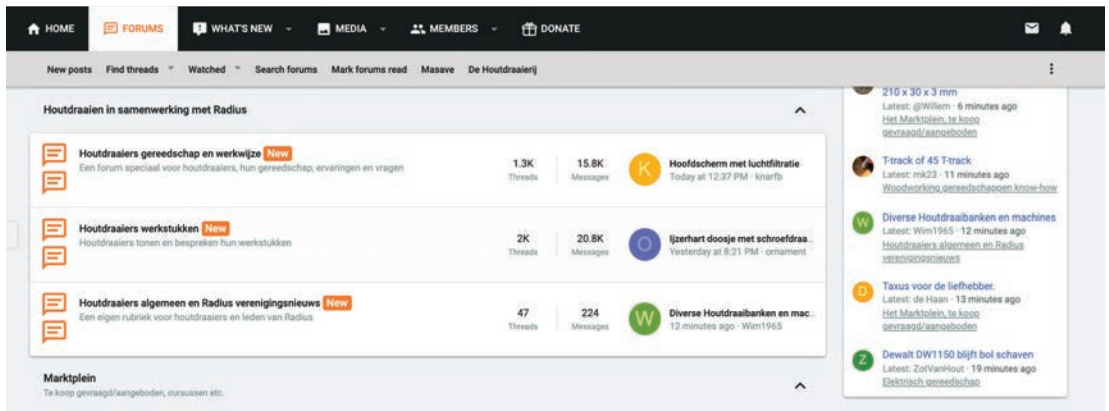

Woodworking.nl de site voor houtbewerkers

In 2017 hebben wij RADIUS aangeboden om Woodworking.nl ook voor RADIUS te gebruiken. Om leden te informeren, maar ook om leden te werven onder de hobby-houtbewerkers die voor andere zaken op het forum komen.

We hebben een speciale rubriek Houtdraaien aangemaakt voor RADIUS. Het delen van kennis en het laten zien en bespreken van werkstukken is toch de grote drijfveer van Woodworking.nl.

We willen echt een bijdrage leveren om het ambacht, de kennis van materiaal en gereedschap en vooral werkmethodes in stand te houden. **Echt de moeite waard om een keer in te loggen.**

Inspirerend

Laat je inspireren door de foto qua vorm, kleur, compositie of de naam.

Maak een werkstuk waarin houtdraaiwerk is verwerkt, andere technieken en materiaal zijn ook mogelijk. Stuur je foto voor 15 augustus naar aktieradiusinspirerend@gmail.com.

In de volgende ActieRadius worden drie geselecteerde foto's geplubliceerd.

Eucalyptus rhodantha

Cursus Snijdend Houtdraaien Christiaan Jörg

In kleine groepjes (max. 3 personen) leer je op een grote bank (Wema en Jet) met zelfvertrouwen en plezier je hobby uit te oefenen.

Basiscursus I en II (8 x 4 uur) € 390,00

Voor mensen die willen beginnen (I) en draaiers die het juiste spoor nog niet hebben gevonden

Vervolgcurus (4 x 4 uur) € 195,00

Tussen de centers en voor de kop. Het uitbouwen van de reeds geleerde kennis en kunde

Inschrijfformulier en informatie

Christiaan Jörg, W. Heukelslaan 6, 3581 SP Utrecht, Tel. 030-2513684, info@christiaanjorg.com
www.christiaanjorg.com

Aluminium draaien

Harrie van Cranenburgh

Houtdraaien is al 3 jaar mijn favoriete bezigheid, vooral in de wintermaanden. Ik draai graag schalen of borden en dingen die ergens toe dienen. Oh, wat ben ik blij als het handvat van de kaasschaaf stuk gaat. Dan draai ik een nieuw, mooier handvat waar ik iedere dag van kan genieten.

Bij mijn espressomachine hoort een zogenaamde tamper. Die is er voor het aandrukken van de espresso in de houder. Deze zijn meestal van aluminium of een combinatie van hout en aluminium. Ik had al eens zo'n tamper uit hout gedraaid, maar gemalen koffie blijft altijd een beetje plakken aan een houten oppervlak. De beste tamper heeft een metalen onderkant waarmee je de koffie mooi plat kan aandrukken.

Enfin, om een lang verhaal kort te maken : ik heb er een plaatje aluminium aan gelijmd en deze op de gewenste diameter afgedraaid. Aluminium laat zich heel goed bewerken, de krullen vliegen eraf. Ik dacht eerst, dat kost me een beitel, maar dat valt reuze mee.

Slijphulpstuk (2)

Chris Braun

De nieuwe brede vormguts van Radiuslid Chris Braun paste net niet in het Oneway Varigrind hulpstuk en de nieuwere Varigrind Plus is wel wat duur voor een enkele beitel. Wat gefröbel met een restje pijp, een pijpklem en zo nog wat loste het probleem op. Bij gebrek aan een lasapparaat is het stukje ijzer met daarin een taggat bovenop de buis vastgezet

met een slangklem. In de buis zit een in de lengte doorgezaagd rondhout, waarmee door het aandraaien van de bout, de beitel wordt vastgeklemd. Dat werkt beter dan een bout rechtstreeks op het staal.

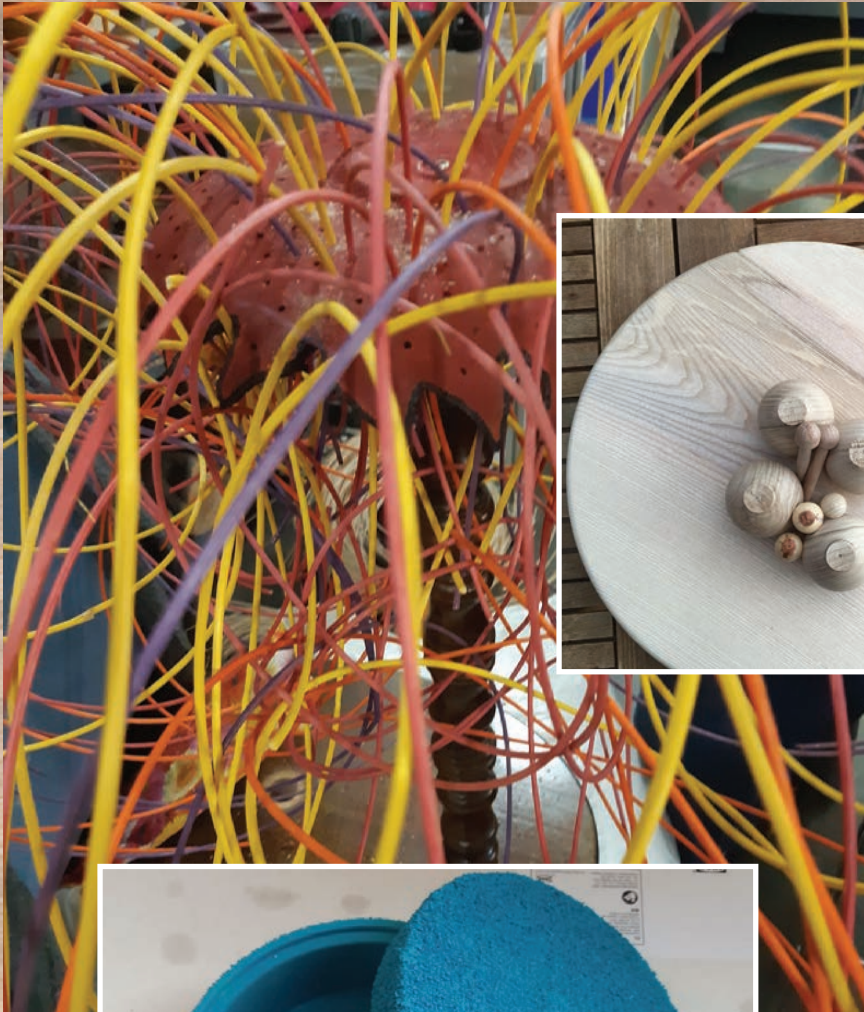
De Wissel

Iris Laven

In maart 2021 zijn we online gegaan met “De wissel”. Een leuke en leerzame bijeenkomst en diezelfde avond zijn er negen groepen gemaakt van elke drie personen. Ook niet leden kunnen meedoen. Hierdoor zijn er drie Belgen, één Deen, één mandenvlechter, twee keramisten, twee edelsmeden en één steenslijper aangeschoven. Dit alles zorgt voor nieuwe mogelijkheden en nieuwe ideeën binnen het houtdraaien. Van elke groep is er één persoon vertegenwoordigd in de whatsapp-groep. Dit is een makkelijke manier om snel vragen te kunnen stellen, maar nog leuker is om foto's te ontvangen en te zien waar een groep mee bezig is. Ook jullie mogen meegenieten van onze tussen fase.

We gaan nog een aantal weken door en iedere groep heeft alle tijd om het gezamenlijke werkstuk af te maken. Vrijdag 25 juni 2021 om 20.00 uur is de online presentatie. Wij nodigen iedereen uit voor de deze presentatie waar elke groep hun proces vertelt en hun eindwerk laat zien.

Vaten- of brouwerspek

Ger Hesbeen

Via de Vlaamse besloten Facebook-groep “Houtdraaiier” (met nogal wat Nederlandse leden) vragen beginnende en ervaren draaiiers regelmatig hoe ze de binnenkant van hun draaistukken waterdicht kunnen maken. Wanneer het, bijvoorbeeld, om bloemvazen gaat of andere recipiënten die alleen een koude vloeistof zullen bevatten, is vatenpek/brouwerspek een goede oplossing.

Vaten- of brouwerspek is een mengsel van hars en paraffine dat gebruikt werd om de kieren tussen de duigen van houten biervaten van binnenuit dicht te smeren, teneinde een mooi glad binnenoppervlak te krijgen (Oosthoek Encyclopedie).

Het bier mocht niet rechtstreeks in aanraking komen met het eikenhout van de vaten om de smaak van het bier niet te beïnvloeden. Eikenhout is ook niet gasdicht, het liet de CO₂ in het bier ontsnappen en het bier werd plat (schuimloos).

In het Duits spreken we van Faßpech (Fasspech), de Engelsen noemen het Brewer's pitch, de Fransen Poix de brasserie of huile de poix.

Houtdraaiers gebruiken vatenpek om draaistukken aan de binnenkant waterdicht te maken wanneer ze bedoeld zijn om vloeistoffen te bevatten. Bijvoorbeeld vazen, drinkbekers, enz.

Het hars in vatenpek – Pijnhars of Colofonium is een plantaardig hars, dat wordt gewonnen uit naaldboomsoorten die behoren tot het geslacht Den (Pinus) en van sommige andere coniferen. Het belangrijkste bestanddeel is abietinezuur. Het materiaal is genoemd naar de Oud-Griekse stad Kolofon, waar de hars werd verzameld. Door de vloeibare hars van de bomen te verhitten, verdampen de vluchtige stoffen (zoals terpenen) en blijft colofonium over.

Amerikaans colofonium komt van de Pinus

palustris (moerasden) en Pinus taeda. Frans colofonium komt uit de departementen Gironde en Landes van de Pinus pinaster (zeeden). Noord- Europees colofonium komt van de Pinus sylvestris (grove den). Colofonium uit het Middellandse Zeegebied komt van de Pinus halepensis (Aleppo-den).

- Vatenpek zijn geelbruine kristallen, half doorzichtig, smaak- en reukloos, glasachtig, bros en brokkelig bij kamertemperatuur. Maar wordt olie-achtig vloeibaar bij opwarming op elektrisch vuurtje omdat een gasvlam de vrijgekomen dampen kunnen doen ontbranden).

- Bekers die aan de binnenkant een laag vatenpek hebben, kunnen alleen gebruikt worden voor koude dranken (kamertemperatuur of gekoeld), niet voor warme/hete dranken. Niet met metalen voorwerpen (koffielepeltje bijvoorbeeld) in de beker krassen.

- Allergische reacties bij sommige mensen.

Gebruik:

- Giet de nodige hoeveelheid vatenpek-korrels in een metalen kookpan.

- Plaats de pan op een elektrisch vuur. Geen vuur met open vlam, omdat de vrijgekomen dampen kunnen ontbranden.

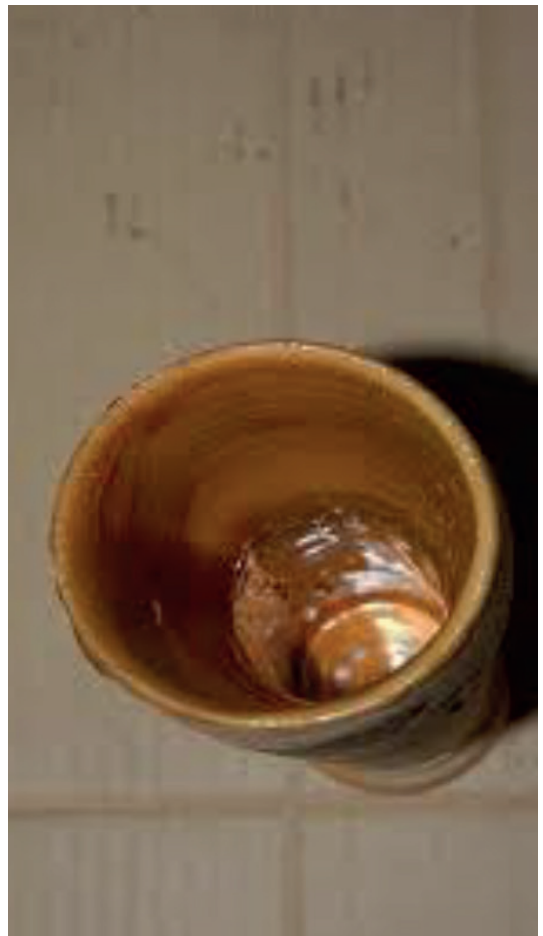
- Verwarm de vatenpek tot 180 a 200° Celsius. Het pek is heet genoeg wanneer het “terugspuwt”, d.w.z. dat een druppel water of speeksel dat in de gesmolten pek terecht komt

terug opspringt. Net zoals bij een heet strijkijzer of hete kachel bijvoorbeeld. Om veiligheidsredenen is een veiligheidsbril of -masker aangeraden. Verwarm de pek liefst in open lucht of in een goed verluchte ruimte. De dampen kunnen hoestbuien uitlokken. Vermijd dat gesmolten pek op de kookplaat terecht komt.

- Giet de hete pek met een pollepel of via de gietteut van de pan in je werkstuk (beker, vaas, enz.).
- Laat de pek even inwerken.
- Giet de pek met een draaiende beweging van het werkstuk terug in de kookpan.
- De pek verbindt zich nu met het hout waardoor het perfect afgedicht wordt.
- Laat de kookpan met de pek afkoelen, best in een stofvrije omgeving.
- Mocht er wat pek over de rand van je werkstuk gelopen zijn, dan kun je het – nadat het afgekoeld is – lichtjes wegschuren.
- Enkele houtdraaiers die vatenpek gebruiken, meldden mij dat het draaistuk soms begint te kraken of te barsten wanneer de hete vatenpek er ingegoten wordt. Blijkbaar alleen bij dunwandig draaiwerk. Of de houtsoort hierbij een rol speelt, kon niet bevestigd worden.

Met dank voor de toestemming van Drechselbedarf K. Schulte voor het gebruik van foto's en informatie uit het document Piering Fasspech, Version 2020-V1.0

Verenigingsnieuws

Afdelingsnieuws – Agenda - Mutaties ledenlijst - Advertenties

De genoemde data van de bijeenkomsten zijn geplande data maar door Corona zullen waarschijnlijk de meeste bijeenkomsten niet doorgaan en kan men bij onduidelijkheid altijd beter even contact op nemen met de betrokken afdeling omdat deze zelf bepaalt wanneer er weer eventueel gestart wordt.

Afdelingsnieuws

Afdelingsbijeenkomsten zijn in principe ook voor leden uit andere afdelingen te bezoeken. Wel graag van te voren afstemmen met de afdelingscontactpersoon waar u ook info kunt krijgen over de afdeling.

Afdeling Arnhem-Nijmegen

Afdelingscontactpersoon:

Jan v.d. Berg, tel. 040 2122076

jhmhvandenberg@hotmail.com

Bijeenkomsten in 2021:

18 september, 16 oktober, 20 november

De bijeenkomsten worden gehouden in het gebouw ReVaBo, pastoor Bruggemanlaan 33A, 6861 GR Oosterbeek, van 9.30 uur tot 12.30 uur.

Afdeling Dommeldraaiers (Schijndel-Den Bosch)

Afdelingscontactpersoon:

Jan van Kol, tel. 0493-707443 of

06-44608567

jvankol@gmail.com Onze

bijeenkomsten worden gehouden in, in Tuinrijk Cello, Hoogstraat 36A, 5271 SW St Michielsgestel

Bijeenkomsten in 2021:

Nog niet bekend

Afdeling Drechtstedendraaiers (Dordrecht riviereneilanden – Hoekse Waard)

Afdelingscontactpersoon:

Albert van den Ende, tel. 06 44530777

aende211@xs4all.nl

Bijeenkomsten in 2021:

23 januari, 6 maart, 17 april, 29 mei, 10 juli, 11 september, 30 oktober, 11 december

De bijeenkomsten worden gehouden van 9.30 – 12.30 uur in het Ambachtshonk, Patersweg 53, 3314 HT, Dordrecht.

Afdeling Flevohoutdraaiers

Afdelingscontactpersoon:

René Muis, tel. 06 50830010

r.muis@upcmail.nl

Bijeenkomsten in 2021:

18 januari, 8 februari, 29 maart, 17 mei, 5 juni.

De bijeenkomsten worden gehouden Hoeve Vredeveld, Zeeasterweg 15 in Lelystad.

Afdeling Gouwe Groep

Afdelingscontactpersoon:

Bert Dusseljee, tel. 0186 601696

h.dusseljee@hetnet.nl

Bijeenkomsten in 2021:

21 januari, 25 maart, 27 mei, 24 juni, 16 september, 21 oktober, 18 november, 16 december.

De bijeenkomsten vangen aan om 19.00 uur en worden gehouden bij Cor Doornekamp, Oud Bodegraafseweg 104, 2411 HX Bodegraven.

Afdeling Haarlem

Afdelingscontactpersoon:

Wiebe Damstra, tel. 023 5328736

info@meerstad.nl

Bijeenkomsten in 2021:

Nog niet bekend

De bijeenkomsten worden gehouden op donderdagmiddag. Informatie over de plaats bij de afdelingscontactpersoon.

Afdeling Haarlemmermeer

Afdelingscontactpersoon:

Klaas Dikstaal, tel. 020 6592977

Bijeenkomsten in 2021:

22 januari, 5 maart, 16 april, 28 mei, 2 juli, 20 augustus, 1 oktober, 12 november, 17 december

Alle bijeenkomsten worden gehouden in Wassenaar. De bijeenkomsten beginnen om 09.00 uur en eindigen 16.30 uur.

Afdeling Lochem

Afdelingscontactpersoon:

*Harry Meinders, tel. 0575 525403
hpgrhmeinders@outlook.com*

Bijeenkomsten in 2021:

9 januari, 6 februari, 6 maart,

10 april, 5 juni, 6 september, 4

oktober, 1 november, 6 december. De bijeenkomsten worden gehouden op de locatie: Stichting de Stoomhoutzagerij NAHUIS, Winterswijkseweg 47, 7141 DM Groenlo

Afdeling Noord

Afdelingscontactpersoon:

*Willem v.d. Schors, tel. 0594 213326
wmvdschors@gmail.com*

Bijeenkomsten in 2021:

Nog niet bekend.

De bijeenkomsten worden gehouden op de locatie Zaal RK Kerk, Dr. Nassaulaan 3c, 9401HJ Assen, tel.0592 313029 en vangen aan om 10.00 uur. Inloop vanaf 9.30 uur.

Afdeling Noord-Holland Noord

Informatie: info@houtdraaibaak.nl

Bijeenkomsten in 2021:

Nog niet bekend.

De bijeenkomsten worden gehouden in het dorpshuis "de oude school", Dorpstraat 72, 1711 RK Hensbroek en beginnen om 19.30 uur

Afdeling Rotterdam

Afdelingscontactpersoon:

*Bert Rosbach, tel. 010 4184786
a.rosbach@chello.nl*

Bijeenkomsten in 2021:

9 februari, 6 april, 14 september, 9 november.

Inlichtingen bij Bert Rosbach.

Afdeling Utrecht,

Werkgroep 'De Lekstroom'

Afdelingscontactpersoon:

*Ruud Philipsen, tel. 078 6162310
ruudph@kpnmail.nl*

Bijeenkomsten in 2021:

10 maart, 21 april, 2 juni, 14 juli, 25 augustus, 6 oktober, 10 november, 15 december.

Locatie Museumwerf "Vreeswijk", Wierselaan 113, 3433 ZS Nieuwegein van 13.00 – 16.00 uur.

Afdeling Veluwedraaiers

Afdelingscontactpersoon:

*Joop Erb , tel. 0341 262432
jooprb@hotmail.com*

Bijeenkomsten in 2021:

1e Bijeenkomst: 4 september

Vrije Academie Nunspeet Stationslaan 28 Nunspeet (neem vooraf contact op)

De bijeenkomsten worden gehouden in verschillende plaatsen (zie boven).

Afdeling Vormgeven

Afdelingscontactpersoon:

*Ab Strijker, tel. 0320 220118
aenstrijker@gmail.com.*

Bijeenkomsten in 2021:

Locatie nog vast te stellen.

Info verkrijgbaar bij Bert Rosbach:
010 4184786

Afdeling Westfriesland

Afdelingscontactpersoon:

*Aad Sneeboer, tel. 06 10423488
aadsneeboer44@gmail.com*

Bijeenkomsten in 2021:

Nog niet bekend

De bijeenkomsten worden gehouden in Dorpshuis "De Stek", Op Den Hoef 36, 1613 LA Grootebroek.

Afdeling Zeeland/West Brabant

'De Scheldedraaiers'

Afdelingscontactpersoon:

*Theo de Graaff, tel. 0164 683774
theodegraaff1@gmail.com*

Bijeenkomsten in 2021:

iedere eerste zaterdag van de maand (niet in augustus).

De bijeenkomsten worden gehouden in Het Ambachtscentrum, Kattendijksedijk 27 te Goes en vangen aan om 09.30 uur.

Afdeling De Zuiderling

Afdelingscontactpersoon:

*Iris Laven
info@lavenhofje.nl*

De bijeenkomsten worden 10 keer per jaar gehouden in Kerkrade, Zuid-Limburg Voor meer informatie kunt u kijken op www.lavenhofje.nl

Radius Live

Afdelingscontactpersoon:

*Gijs Schoonderbeek gws1@home.nl
Iris Laven info@lavenhofje.nl*

De demonstratie wordt 4 x per jaar online gehouden via Zoom. Voor meer informatie kunt u kijken onder de knop Radius Live.

Aangeboden zeer zeldzaam draaihout

Gezaagde Jeneverbes in grote maten
v.a. 50 x 50 x 8 cm. vers gezaagd hout
prijnsindicatie: 30 x 30 x 7 € 8,= p.st

Ik heb ook vers **“Koelreuteria”** of blazenboom.
Rondhout/ stamdelen ± 60 x Ø 20 tot 40 cm.

Joop Erbé, Ericaweg 6, 8072 PV Nunspeet,
0341-262432 jooprb@hotmail.com

Draaibank Scheppach DMV-200
incl. vario toerenregeling, cen-
terhoogte 20 cm, incl. 3 klauw-
platen, opspanplaat en diverse
beitelsteunen.

Vraagprijs € 750

Lintzaag Scheppach HBS-32
incl. enkele reservezaaglinten.

Vraagprijs € 150

Te koop

Vlak- en vandiktebank Elektra
Beckum HC 260; schaafbreedte
26 cm. **Vraagprijs € 400**

Afkortzaag Metabo KS 216 M
Lasercut.

Vraagprijs € 80

Stofafzuiging Scheppach ha
2600, P1 0,60 kW P2 0,67 kW
1000 m3/uur incl. microfilter,
katoenen zakfilter en nieuwe
plastic zakken.

Vraagprijs € 400

Voor Info:

Herman Schuurman
Flamingolaan 69
Andijk

1942.schuurman@quicknet.nl

0228-592 061

SHELLAWAX

hèt product voor houtdraaiwerk met glans

info, bestellen, demonstratie aanvragen

WWW.WOODTURNING-POLISH.EU

info@woodturning-polish.eu ☎ +31 6 27846808

Colofon

Lidmaatschap

Bij inschrijving zijn de volgende opties mogelijk:

A jaarcontributie € 30,00 plus het laatst uitgekomen tijdschrift in het jaar van inschrijving. Leden buitenland € 32,50. B begunstiger € 15,00 per jaar

(Begunstigers zijn volwaardig lid en hebben stemrecht. Zij ontvangen echter geen AktieRadius)

De inschrijf- en administratiekosten bedragen voor elk van deze mogelijkheden € 7,50. Men is lid van de Vereniging nadat zowel het inschrijfformulier als de verschuldigde contributie en de kosten zijn ontvangen.

Adreswijzigingen dienen tijdig doorgegeven te worden aan de ledenadministrateur, die zorgt voor de verdere verspreiding hiervan. Het lidmaatschap wordt stilzwijgend voortgezet, tenzij het lid minstens 4 weken vóór het einde van het kalenderjaar schriftelijk aan de ledenadministrateur bericht dat men het lidmaatschap wil beëindigen. Op de website van RADIUS www.houtdraaien.com vindt u onder contact een digitaal inschrijfformulier.

Rabobank BIC code: RABONL2U

Rabobank IBAN code:

NL54RAB00396 3723 17

Bestuur

Voorzitter: Pieter (P.C.J.) Hermans, Douwe Brouwerweg 8, 1602 MK Enkhuizen tel. 0228 317569

e-mail: voorzitter@houtdraaien.com

Secretaris: Hans (H.) van Wijk

Guido Gezellelaan 141, 4873 GC Etten-Leur tel. 06-51 06 11 78

e-mail: secretaris@houtdraaien.com

Penningmeester:

Harrie (H.) van Cranenburgh

Hobbemakade 113-3, 1071 XV Amsterdam tel. 06-15 41 62 36

e-mail: penningmeester@houtdraaien.com

Leden: Jan (J.H.) Karreman, Marcel (M.) van Berkel, Henk (H.A.) de Rijk, Chris (C.) Jansen

Ereleden:

M. Douma en R.M. Wetzels

Ledenadministratie:

Jeanne Hermans – Koch, tel. 0228 317569,

e-mail: ledenadministratie@houtdraaien.com

Advertenties

Neem contact op met de redactie.

Redactie

Eindredacteur: Henk (H.A.) de Rijk, Meeuwenlaan 37, 2421 ED Nieuwkoop tel. 06 254 126 76

e-mail: aktieradius@houtdraaien.com

Redactieleden: Nico Oosthoek, Gerard

Gaasbeek, Jan Karreman, Pieter de Kubber

Correspondenten: Iet Feith, Jan Pranger

Kopij

AktieRadius verschijnt viermaal per jaar; medio maart, juni, september en december. De redactie verzoekt u uw bijdragen uiterlijk 6 weken voor de verschijningsdata per e-mail aan te leveren of op een DVD. Deze stukken vertolken de mening van de inzender en behoeven niet de mening van het bestuur of de redactie te vertolken. Zij worden dan ook geplaatst buiten de verantwoordelijkheid van RADIUS en de redactie. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden kopij in welke vorm dan ook inhoudelijk te beoordelen, zonder opgaaf van redenen te weigeren of in te korten. Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is slechts toegestaan met schriftelijke toestemming van het bestuur.

Kijk ook eens op de website van Radius naar de instructiefilmpjes:

www.houtdraaien.com

BAPTIST

VOOR HOUTBEWERKERS .NL

Bezoek Baptist.nl en vind ruim 18.000 artikelen! Dé speciaalzaak voor houtbewerkers, met het grootste assortiment gereedschappen en machines.

**RUIM
18.000
ARTIKELEN
ONLINE!**

Graag tot ziens bij Baptist in Arnhem!

DEALER VAN O.A.:

**WIVAMAC
(ZEBRANO)**

RECORD POWER

TEKNATOOL

ONEWAY

SORBY

TORMEK

HAMLET

CROWN

EN MEER!

**VLAMOVEN 32, ARNHEM
026 - 351 28 56
VERKOOP@BAPTIST.NL**

WWW.BAPTIST.NL